

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan și Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, în cauza penală în privința lui

Calistru Ruslan Sava, născut la 15.02.1981, originar din r-nul Soroca, domiciliat în mun. Chișinău, str. Cahul 8, ap. 93,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.02.2014 - 19.02.2015;

Instanța de apel: 13.03.2015 - 14.05.2015;

Instanța de recurs: 10.07.2015 - 07.10.2015,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 19 februarie 2015 Calistru Ruslan, învinuit în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal a fost achitat din lipsa existenței faptei infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilit că, *Calistru Ruslan* a fost învinuit pentru faptul că, la 11.10.2013, aproximativ la ora 22.00, aflîndu-se la domiciliu, pe adresa str. Cahul 8, ap. 93, mun. Chișinău, a numit-o pe soția sa, Timofti Irina, în prezența fiicei minore Camelia, cu cuvinte necenzurate, a apucat-o de brațul drept și de păr, cauzîndu-i suferință fizică și psihică, exprimată prin îmbrîncire, tregere de păr, jignirea onoarei și demnității acesteia.

Conform concluziei din raportul de expertiză medico-legală nr. 5176 din 15.10.2013, în rezultatul examinării medicale a lui Timofti Irina, s-a constatat: echimoză la nivelul brațului drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui corp contondent și dur, posibil în circumstanțele indicate și se califică ca vătămare neînsemnată. De asemenea s-a stabilit că anterior Calistru Ruslan a

aplicat violență în privința soției Timofti Irina, drept urmare a cărui fapt în privința acestuia a fost întocmit proces contravențional în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional, dar nu a făcut careva concluzii. Astfel, acțiunile acestuia poartă un caracter continuu, cu atât mai mult, au fost săvârșite în prezența fiicei minore.

3. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel în termen procurorul, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Calistru Ruslan să fie condamnat în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal a suspenda condiționat executarea pedepsei pe un termen de 3 ani.

În susținerea apelului s-a invocat că instanța urma să ia în considerație, că în cazul dat în privința victimei a fost realizată violență psihologică, adică provocarea stărilor de tensiune „suferință psihică prin ofense, înjurare, insultare, umilire, înjosire și acțiuni de aplicare a violenței fizice în repetate rînduri”, fapt confirmat prin procesul verbal contravențional din 03.09.2013, prin care lui Calistru Ruslan i s-a aplicat sancțiune contravențională în baza art. 78 alin.(2) Cod contravențional.

Totodată, instanța nu s-a referit la concluziile evaluării psihologice a copilului Calistru Camelia, a.n. 2010, în prezența căreia a avut loc actul de violență.

La momentul evaluării efectuate de către specialiștii Centrului național de prevenire a abuzului față de copii „Amicul”, în memoria copilului s-au păstrat evenimente în care tata o ataca pe mama atât verbal (cuvinte necenzurate, voce ridicată), cât și fizic (lovituri cu palma, îmbrînciri). În timpul conversației cu mama, Timofti Irina, copilul manifesta atenție sporită și neliniște, în cazul cînd se făceau referințe la evenimentele violente din familie. Față de stimulul verbal „tata” copilul a reacționat reticent, iar la propunerea de a se întîlni cu tata, a răspuns prin fraza: „Dar tata mai mult n-o s-o bată pe mama?”

În acest caz se constată prezente două forme ale violenței în familie — violența fizică, exprimată prin lovituri, îmbrînciri și violența psihologică, care se caracterizează prin înjurare, insultare, umilire, care au provocat suferințe fizice și psihice.

Drept urmare, instanța incorect a invocat ca lipsite de substrat probator existența cărorva suferințe psihice sau a prejudiciului moral părții vătămate a infracțiunii de violență în familie, cu atât mai mult, că s-a stabilit cu certitudine, că acțiunile de violență fizică au loc în repetate rînduri în prezența copilului minor, fapt care evident cauzează victimei, Timofti Irina, suferințe psihice deosebite.

Deci, instanța incorect a emis o sentință de achitare, invocînd motivul lipsei faptei infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015 a fost admis apelul declarat, casată sentința instanței de fond, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Calistru Ruslan, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal la 6 (șase) luni închisoare.

În baza art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 1 (un) an.

4.1. La adoptarea soluției instanța de apel a conchis că, din analiza textului incriminator ce se relevă în materialele cauzei penale, Colegiul penal a constatat că *Calistru Ruslan*, la 11.10.2013, aproximativ la ora 22.00, aflându-se la domiciliu, pe adresa str. Cahul 8, ap. 93, mun. Chișinău, a numit-o pe soția sa, *Timofti Irina*, în prezența fiicei minore *Camelia*, cu cuvinte necenzurate, a apucat-o de brațul drept și de păr, cauzându-i suferință fizică și psihică, exprimată prin îmbrâncire, tragere de păr, jignirea onoarei și demnității acesteia.

Conform concluziei din raportul de expertiză medico-legală nr. 5176 din 15.10.2013, în rezultatul examinării medicale a lui *Timofti Irina*, s-a constatat: echimoză la nivelul brațului drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui corp contondent și dur, posibil în circumstanțele indicate și se califică ca vătămare neînsemnată. De asemenea, s-a stabilit că anterior *Calistru Ruslan* a aplicat violență în privința soției *Timofti Irina*, drept urmare a cărui fapt în privința acestuia a fost întocmit proces contravențional în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional, dar nu a făcut careva concluzii. Astfel, acțiunile acestuia poartă un caracter continuu, cu atât mai mult, au fost săvârșite în prezența fiicei minore.

Instanța de apel a specificat că, cu toate că inculpatul *Calistru Ruslan* nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii încriminate, vinovăția acestuia se dovedește prin: declarațiile părții vătămate *Timofti Irina* și a martorului *Ceban Serghei*, precum și prin materialele cauzei și anume - raportul de expertiză medico-legală nr. 2851/ D, din 18-20.11.2013, conform căruia pe corpul părții vătămate *Timofti Irina* s-a constatat echimoză la nivelul brațului drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui corp contondent și dur, posibil în circumstanțele indicate și se califică ca vătămare neînsemnată. Luând în considerație localizarea leziunii corporale sus-menționate, s-a exclus provocarea ei în rezultatul căderii de la propria statură (f.d.42).

Astfel, Colegiul penal a statuat că aceste probe pe deplin infirmă afirmațiile inculpatului privind nevinovăția sa, iar instanța de fond incorect l-a achitat pe *Calistru Ruslan* de săvârșirea infracțiunii incriminate pe motivul lipsei faptei infracțiunii, odată ce probele cercetate demonstrează contrariul.

Prin urmare, analizând materialele dosarului penal și apreciindu-le în cumul

cu probele menționate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, veridicității și coroborării lor, acțiunile inculpatului Calistru Ruslan au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: *violența în familie, adică* acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică și psihică.

Infrațiunea prevăzută de art. 201/1 Cod penal este o infrațiune materială și se consideră consumată din momentul producerii suferinței fizice, soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, suferinței psihice ori a prejudiciului material sau moral.

Pentru aplicarea răspunderii în baza alin. (1) art. 201/1 Cod penal, este suficient să se producă una din urmările prejudiciabile enumerate în dispoziția acestei norme penale, adică fapta săvârșită poate fi reprezentată doar de o singură modalitate faptică dintre cele nominalizate.

Astfel, din materialele cauzei s-a dovedit cu certitudine că în acțiunile inculpatului Calistru Ruslan se întrunesc elementele constitutive ale infrațiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

Colegiul penal la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, potrivit căruia persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infrațiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infrațiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Prin prisma art. art. 76-77 Cod penal, la examinarea cauzei nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante.

Având în vedere atât principiul prevăzut în art. 4 Cod penal - umanismul legii penale cât și cel stipulat în art. 61 alin. (2) Cod penal - pedeapsa penală are drept scop corectarea condamnatului, iar executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate - precum și posibilitatea obținerii corectării și reeducării vinovaților, Colegiul penal a ajuns la concluzia că este rațional și oportun ca în privința inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 6 luni, iar în baza art. 90 Cod penal a suspenda condiționat executarea pedepsei cu stabilirea unui termen de probă de 1 an.

5. Împotriva deciziei menționate inculpatul a declarat recurs ordinar, în care a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură

penală, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie menținută sentința instanței de fond.

În motivarea recursului indică că, în acțiunile sale lipsește latura obiectivă și anume nu există urmările prejudiciabile obligatorii sub formă de vătămări corporale ușoare, iar depozițiile părții vătămate necesită a fi apreciate critic, deoarece în momentul presupusului conflict aceasta și inculpatul se aflau în procedură de divorț cu partajarea apartamentului, unde dânsul deținea $\frac{3}{4}$ cotă parte.

Totodată, recurentul menționează că depozițiile părții vătămate sunt în contradicție cu raportul de expertiză medico-legală, în care nu s-au constatat careva leziuni corporale după cum aceasta relatează, precum că ar fi fost lovită la cap, îmbrâncită.

Un alt aspect la care face referire recurentul este faptul că partea vătămată a refuzat să se prezinte la Spitalul Clinic de Psihiatrie pentru efectuarea expertizei psihologo-psihiatrice de ambulatoriu, dispuse prin ordonanța din 25.11.2013, iar evaluarea efectuată de specialiști asupra copilului minor a avut loc în lipsa inculpatului.

De asemenea, recurentul invocă faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor menționate în referință, eschivându-se de a da răspuns explicit, adoptând o decizie neîntemeiată și nemotivată.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul, prin care s-a expus întru respingerea acestuia, deoarece motivele invocate au fost cercetate minuțios în instanța de apel și actele cauzei dovedesc legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului și condamnarea inculpatului, iar careva motive importante întru casarea deciziei recurate nu sunt.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească definitivă.

Din textul recursului declarat rezultă că recurentul invocă drept temei pentru casare pct. 6), 8) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Instanța de recurs precizează că recurentul referindu-se la pct. 6 din norma menționată indică anume ca eroare de drept că instanța de apel a comis o eroare gravă de fapt, însă fără a invoca care anume eroare și fără a-și argumenta motivul invocat.

Așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la casarea sentinței instanței de fond, or în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel, la rejudecarea cauzei a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dîndu-le o apreciere justă prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu au confirmat vinovăția inculpatului Calistru Ruslan în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal.

Totodată, conform art. 414 Cod de procedură penală la judecarea apelului instanța a verificat probele și înscrisurile anexate la cauza penală și a celor suplimentar invocate, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 216-217).

Astfel, Colegiul menține concluzia instanței de apel, iar careva eroare prevăzută în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu a fost admisă și argumentele recurentului fiind lipsite de suport probatoriu de drept, fiind considerate declarative.

Cu referire la cele invocate de inculpat în sensul prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală care stipulează că *hotărîrea instanței de apel*

poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, Colegiul penal respinge acest argument, ca fiind neîntemeiat, din următoarele considerente:

Sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*” se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective.

Recurentul invocă faptul că nu a fost prezentată nici o probă ce ar confirma existența laturii obiective și anume nu există urmările prejudiciabile obligatorii sub formă de vătămări corporale ușoare, iar depozițiile părții vătămate necesită a fi apreciate critic, deoarece sunt în contradicție cu raportul de expertiză medico-legală, în care nu s-au constatat careva leziuni corporale după cum aceasta relatează și în momentul presupusului conflict dînșii se aflau în procedură de divorț, însă Colegiul penal constată că în speță acest temei de casare nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului menționat.

Tot aici, Colegiul respinge ca neîntemeiat motivul și menționează că, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2851/ D, din 18-20.11.2013, pe corpul părții vătămate Timofti Irina s-a constatat echimoză la nivelul brațului drept, care putea fi produsă prin acțiunea traumatică a unui corp contondent și dur, posibil în circumstanțele indicate și se califică ca vătămare neînsemnată și luînd în considerație localizarea leziunii corporale sus-menționate, s-a exclus provocarea ei în rezultatul căderii de la propria statură (f.d. 42).

Astfel, instanța de recurs relevă faptul că anume raportul de expertiză medico-legal menționat atestă prezența laturii obiective a infracțiunii de violență în familie comisă de către inculpat.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 201¹ Cod penal - violență în familie, are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea manifestată fizic sau verbal, 2) urmările prejudiciabile sub formă de suferințe fizice, vătămări integrității corporale sau a sănătății, suferințe psihice ori a prejudiciului material și moral, 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Latura subiectivă a infracțiunii de violență în familie se exprimă, în primul rînd prin vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă. Motivele infracțiunii prevăzute la art. 201/1 Cod penal pot fi diverse: răzbunare, gelozie, invidie, ură, interes material, motive huliganice, ură socială, națională, rasială sau religioasă etc. Trăsăturile individualizante ale acestora pot fi luate în considerație la individualizarea pedepsei pentru infracțiunea de violență în familie.

În consecință, Colegiul precizează că acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal, fiind dovedită vina acestuia prin întreg cumulul de probe cercetate și invocate în prezenta

decizie, care în totalitatea lor coroborează cu declarațiile părții vătămate și a martorului.

Mai mult ca atât, s-a stabilit că anterior inculpatul a aplicat violență în privința părții vătămate, drept urmare a cărui fapt în privința acestuia a fost întocmit proces contravențional în baza art. 78 alin. (2) Cod Contravențional.

Cît ține de argumentele recurentului privitor la faptul că partea vătămată a refuzat de a efectua expertiza psihologo-psihiatrică de ambulatoriu dispusă prin ordonanța din 25.11.2013 și faptul că evaluarea efectuată de specialiști asupra copilului minor a avut loc în lipsa inculpatului, instanța menționează că Timofti Irina la 26.11.2013 a depus cerere prin care a specificat că a luat cunoștință cu ordonanța menționată și nu dorește să se prezinte la Spitalul Clinic de Psihiatrie din motive personale (f.d. 46), iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de fond din 28.01.2015 (f.d. 183), în momentul în care procurorul a solicitat anexarea raportului privind evaluarea psihologică a copilului minor (f.d. 158), careva obiecții din partea participanților nu au parvenit.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate de recurent nu sunt supuse pentru a răsturna situația de fapt și se resping ca neîntemeiate și declarative.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că concluziile la care a ajuns instanța de apel privitor la vinovăția inculpatului este corectă și corespunde materialului probator, iar careva încălcări nu au fost comise la rejudecarea cauzei.

Referitor la eroarea invocată prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, Colegiul concluzionează, că acest temei pentru declararea recursului ordinar de asemenea nu și-a găsit confirmare la examinare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Mai mult ca atât, temeiul dat se invocă numai în cazul cînd faptei săvîrșite i s-a dat o altă încadrare juridică greșită, iar în cazul dat recurentul își exprimă dezacordul cu neîntrunirea elementelor infracțiunilor imputate dînsului, solicitînd menținerea sentinței de achitare, motiv la care instanța de recurs s-a expus în prezenta decizie în partea motivatoare.

Astfel, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat este neîntemeiat, motivele invocate au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar materialul probator al cauzei penale dovedește legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au adus la pronunțarea hotărîrii recurate.

În acest context, Colegiul conchide că temeiurile pentru recursul ordinar declarat de recurent, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de

procedură penală nu și-au găsit confirmarea în instanța de recurs și din aceste considerente este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, declarat de Calistru Ruslan, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 28 octombrie 2015.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun